

OPIS PRZEDMIOTU/MODUŁU KSZTAŁCENIA (SYLABUS)

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim Antropologia fizyczna	
2.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku angielskim	
3.	Jednostka prowadząca przedmiot Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, Instytut Archeologii	
4.	Kod przedmiotu/modułu 22-AR-S1-Antrop1	
5.	Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub fakultatywny</i>) obowiązkowy	
6.	Kierunek studiów Archeologia	
7.	Poziom studiów (<i>I lub II stopień lub jednolite studia magisterskie</i>) I stopień, stacjonarne studia licencjackie	
8.	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) I rok	
9.	Semestr (<i>zimowy lub letni</i>) zimowy	
10.	Forma zajęć i liczba godzin Wykład 15 Ćwiczenia 15	
11.	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby prowadzącej zajęcia Wioletta Nowaczewska, dr Daniel Psonak, dr	
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu oraz zrealizowanych przedmiotów Bez wymagań wstępnych	
13.	Cele przedmiotu Nauka o zmienności morfologicznej człowieka w czasie i w przestrzeni oraz jej uwarunkowaniach	
14.	Zakładane efekty kształcenia <u>Wiedza:</u> – Student zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w antropologii: wie na jakie podstawowe grupy taksonomiczne dzielimy naczelne i co je	Symbole kierunkowych efektów kształcenia K_W02; K_W03; K_W06;

	<p><i>charakteryzuje; jakie cechy są uznawane za specyficzne dla szkieletu człowieka współczesnego w porównaniu ze szkieletem współczesnych małp człekokształtnych. Student zna podstawowe fazy ontogenezy człowieka współczesnego i wie co je cechuje; zna podstawowe typy czynników wpływających na rozwój osobniczy człowieka. Student wie co oznaczają takie terminy jak: trend sekularny, ekosensytywność, siatka centylowa, menarcha, rozumie pojęcie normy rozwojowej, wieku biologicznego i chronologicznego; wie jakie metody można stosować do szacowania wieku i płci danych osobników w oparciu o analizę szczątków kostnych. Student wie jakie rodzaje kopalnych istot ludzkich są obecnie wyróżniane i zna podstawowe cechy charakterystyczne dla ich czaszek.</i></p> <p><u>Umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Student potrafi rozpoznać cechy charakterystyczne dla czaszek małpiatek, małp szerokonosych i wąskonosych; opisuje cechy specyficzne dla szkieletu Homo sapiens na tle innych naczelnych; potrafi zastosować podstawowe metody do szacowania wieku i płci na podstawie zachowanych szczątków kostnych analizowanych osobników; potrafi w podstawowym zakresie ocenić czy rozwój osobnicy u danego osobnika przebiegał prawidłowo (np. na podstawie metody siatek centylowych); identyfikuje i opisuje podstawowe cechy czaszek homininów (gatunków omawianych na zajęciach).</i> <p><u>Kompetencje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie;</i> - <i>Potrafi odpowiednio określić priorytety służące do realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.</i> 	<p>K_U01; K_U03; K_U04;</p> <p>K_K01 K_K03</p>
15.	<p>Treści programowe</p> <p>Wykład:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Naczelne podstawowa charakterystyka (analiza morfologicznego zróżnicowania naczelnych -małpiatki i małpy właściwe); 2. Człowiek na tle naczelnych (porównanie szkieletu <i>Homo sapiens</i> ze szkieletami innych naczelnych ze szczególnym uwzględnieniem małp człekokształtnych – charakterystyka cech czaszki i szkieletu postkranialnego); 3. Rozwój osobniczy człowieka – podstawowe etapy i ich przebieg, czynniki wpływające na rozwój; 4. Szacowania płci i wieku w oparciu o materiał kostny – przegląd metod; 5. Zmienność morfologiczna człowieka w perspektywie ewolucyjnej - cechy czaszek kopalnych form ludzkich. <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Typy kości ludzkich, budowa kości; budowa czaszki ludzkiej i poszczególnych elementów szkieletu ludzkiego (w zakresie 	

	<p>podstawowym);</p> <p>2. Wybrane cechy metryczne i jakościowe czaszki ludzkiej (podstawowe pomiary, wskaźniki);</p> <p>3. Dymorfizm płciowy – na przykładzie cech szkieletu (szczególnie miednicy);</p> <p>4. Zastosowanie metod szacowania płci i wieku na podstawie materiału kostnego (w zakresie podstawowym);</p> <p>5. Pojęcie normy rozwojowej - ocena wieku biologicznego;</p> <p>6. Somatometria – wybrane pomiary i wskaźniki (w zakresie podstawowym)</p> <p>7. Aktualne spojrzenie na pojęcie rasy</p>																					
16.	<p>Zalecana literatura (<i>podręczniki</i>)</p> <p><i>Malinowski A. 1994. Wstęp do antropologii i ekologii człowieka, Łódź;</i></p> <p><i>Malinowski A., W. Bożiłow. 1997. Podstawy antropometrii. Metody, techniki, normy.</i></p> <p><i>Bochenek A., Raicher M., 1990. Anatomia człowieka PZWL</i></p> <p><i>Wolański N. 2005. Rozwój biologiczny człowieka. PWN, Warszawa.</i></p> <p><i>Lewin R. 1999. Wprowadzenie do ewolucji człowieka, Prószyński i S-ka Warszawa.</i></p>																					
17.	<p>Forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu, sposób sprawdzenia osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia:</p> <p>wykład: egzamin - test wyboru zamknięty;</p> <p>ćwiczenia: zaliczenie na ocenę (w oparciu o wyniki 3 testów i aktywność na zajęciach).</p>																					
18.	<p>Język wykładowy</p> <p>polski</p>																					
19.	<p>Obciążenie pracą studenta</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Forma aktywności studenta</th> <th style="text-align: center;">Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- wykład:</td> <td style="text-align: center;">15</td> </tr> <tr> <td>- ćwiczenia:</td> <td style="text-align: center;">15</td> </tr> <tr> <td>Praca własna studenta np.:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- przygotowanie do zajęć:</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td>- czytanie wskazanej literatury:</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td>- przygotowanie do egzaminu:</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td>Suma godzin</td> <td style="text-align: center;">120</td> </tr> <tr> <td>Liczba punktów ECTS</td> <td style="text-align: center;">4 (3+1)</td> </tr> </tbody> </table>		Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem:		- wykład:	15	- ćwiczenia:	15	Praca własna studenta np.:		- przygotowanie do zajęć:	30	- czytanie wskazanej literatury:	30	- przygotowanie do egzaminu:	30	Suma godzin	120	Liczba punktów ECTS	4 (3+1)
Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności																					
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem:																						
- wykład:	15																					
- ćwiczenia:	15																					
Praca własna studenta np.:																						
- przygotowanie do zajęć:	30																					
- czytanie wskazanej literatury:	30																					
- przygotowanie do egzaminu:	30																					
Suma godzin	120																					
Liczba punktów ECTS	4 (3+1)																					

*objaśnienie symboli:

K (przed podkreśleniem) - kierunkowe efekty kształcenia

W - kategoria wiedzy

U - kategoria umiejętności

K (po podkreśleniu) - kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia